

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci

žalobce: **C. P. O.**
bytem X
zastoupený advokátkou JUDr. Anežkou Slezákovou
sídlem náměstí Armády 1215/10, 669 02 Znojmo

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2022, č. j. OAM-15123-15/ZM-2022

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2022, č. j. OAM-15123-15/ZM-2022, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 22 850 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Anežky Slezákové, advokátky.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. V této věci soud posuzoval otázku, zda dopady zamítnutí žádosti žalobce o vydání zaměstnanecké karty nebyly nepřiměřené důvodu zamítnutí (spáchání trestného činu), zejména zda žalovaný nezasáhl nepřiměřeně do soukromého a rodinného života žalobce ve

smyslu § 174a odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „ZPC“). Soud dospěl k závěru, že žalovaný tuto otázku posoudil nedostatečně, a jeho rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 5. 2022, č. j. OAM-15123-15/ZM-2022, zamítl žádost žalobce o vydání zaměstnanecké karty a kartu mu nevydal podle § 46 odst. 6 písm. a) ve spojení s § 56 odst. 2 písm. a) ZPC, neboť žalobce nesplňoval podmínku trestní zachovalosti.
3. Konkrétně byl žalobce trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16. 7. 2019, č. j. 44 T92/2019, který téhož dne nabyl právní moci, shledán vinným tím, že dne 14. 7. 2019 v době od 23:30 do 23:50 hodin v Praze 1 na ulici Kožná před budovou č. p. 8 neoprávněně prodal osobě P. A. E. E. J. celkem 4 smotky bílé barvy o celkové hmotnosti 3,5g brutto za částku 8 000 Kč, v nichž byla zjištěna přítomnost kokainu. Tím spáchal přečin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku. Za toto jednání byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku s podmíněným odkladem na zkušební dobu v trvání tří roků, k trestu zákazu pobytu na území hlavního města Prahy na dobu dvou let a k propadnutí věci – částky 8 000 Kč.

I. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Ve včas podané žalobě žalobce namítl, že posouzení dopadů rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života považuje za nedostatečné a provedené jen na základě kusých informací od žalobce. Žalobce uzavřel dne 8. 2. 2012 sňatek s českou občankou J. P., přičemž dne X se jim narodila dcera V. U. Žili společně ve Znojmě a žalobce považoval manželství za spokojené, byť se byl nucen někdy vyrovnat s hysterickými ataky své ženy pramenící z odlišných kultur manželů. V prosinci 2016 se manželka a dcera náhle odstěhovaly a žalobce po nich bezúspěšně pátral za pomoci policie a Městského úřadu Znojmo. Žalobce zůstal bez dokladů, bez bydlení a měl starosti o dceru, s níž měl silný vztah a s kterou její matka začala manipulovat. Těžká finanční situace pak žalobce v roce 2019 přivedla ke spáchání trestného činu.
5. Při posuzování podmínky trestní zachovalosti žalovaný nevzal v úvahu skutečnost, že se žalobce od roku 2012 do roku 2019 a rovněž po spáchání trestného činu nedopustil na území České republiky jiné trestné činnosti. Žalovaný hodnotil veřejný zájem bez vztahu k délce pobytu žalobce na území a k životním okolnostem žalobce. Žalobce po celou dobu pobytu na území České republiky pracoval a i po spáchání trestného činu se začlenil do společnosti, začal znovu pracovat, zajistil si byt a plnil další povinnosti vůči státu. V roce 2018 též hradil exekuci dluhu, který způsobila manželka v době společného soužití.
6. I když žalobce nesdílí společnou domácnost s manželkou, nejsou dosud rozvedeni a vztahy s dcerou nejsou upraveny. Pouze v České republice má žalobce možnost usilovat o zjištění pobytu a následně o kontakt s nezletilou dcerou, s níž měl do jejího odchodu opravdu dobré vztahy. Žalobce odešel z Nigerijské federativní republiky ve svých 37 letech, svůj produktivní věk prožil v České republice a odchod zpět do vlasti vidí bezúspěšně. V Nigerii není bezpečno a s ohledem na věk zde stěží nalezne práci. Ve vlasti již nemá žádné rodinné vazby, neboť jeho rodiče zemřeli a se starším bratrem ztratil kontakt.
7. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě poukázal na spáchaný trestný čin s tím, že dosud nemohlo dojít k jeho zahlazení a důvod pro zamítnutí žádosti žalobce tak nadále trvá. Přiměřeností dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce se žalovaný v rozhodnutí dostatečně zabýval. Žalovaný vycházel z informací poskytnutých žalobcem v řízení o prodloužené platnosti pobytové karty rodinného příslušníka občana EU, v němž byl žalobce vyslechnut. Žádné další skutečnosti žalobce neuvedl ani po seznámení s podklady pro rozhodnutí. K zásahu do rodinného života žalobce nemůže dojít, neboť žalobce se svou manželkou a nezletilou dcerou na území České republiky nežije a není s nimi v žádném kontaktu. Žalovanému není zřejmé, proč by žalobce nemohl po manželce a dceři pátrat i z jiného státu, neboť Policie ČR pátrání po nich jako bezvýsledné ukončila v roce 2017 a je pravděpodobné, že se ani nenachází na území České republiky. Pokud jde o žalobcův soukromý život, pak žije v nájmu (nevlastní tedy na území České republiky nemovitou věc), je stále v produktivním věku a pracuje jako obsluha v rychlém občerstvení, což je práce, kterou může vykonávat i kdekoliv jinde. Nepřiměřený zásah do žalobcova soukromého života tudíž nenastal. Trestnou činnost žalobce – prodej drog – pak nelze ospravedlnit jeho tíživou finanční situací. Žalovaný závěrem navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Dosavadní postup v řízení

9. Soud nejprve žalobu usnesením ze dne 24. 8. 2022, č. j. 55 A 7/2022-46, odmítl a věc postoupil Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, neboť měl za to, že proti rozhodnutí žalovaného je přípustné odvolání. Ke kasační stížnosti žalovaného však Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 24. 2. 2023, č. j. 10 Azs 264/2022-23, usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze proti rozhodnutí žalovaného podat odvolání, a žalobce se proto správně brání přímo žalobou u správního soudu. Tímto právním názorem je krajský soud vázán.

V. Posouzení věci

10. Žaloba je důvodná.
11. Podle § 46 odst. 6 písm. a) ZPC platí, že Ministerstvo zaměstnaneckou kartu nevydává z důvodů uvedených v § 56. Dle § 56 odst. 2 písm. a) ZPC tedy ministerstvo zaměstnaneckou kartu nevydává, jestliže cizinec nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174) za podmínky, že důsledky neudělení zaměstnanecké karty budou přiměřené důvodu pro neudělení zaměstnanecké karty. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince. Podle § 174 odst. 1 písm. a) ZPC se za trestně zachovalého pro účely tohoto zákona považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu.
12. Právní úprava tedy pro negativní rozhodnutí žalovaného stanovuje dvě podmínky: 1) cizinec má ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu; 2) dopady tohoto rozhodnutí zejména do soukromého a rodinného života cizince budou přiměřené důvodu, pro nějž nebyla zaměstnanecká karta udělena.
13. V projednávané věci není mezi účastníky sporu o tom, že žalobce byl trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 16. 7. 2019, č. j. 44 T92/2019, pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu, který v době rozhodování žalovaného nebyl zahlazen a byl

uveden ve výpisu z evidence Rejstříku trestů. Tato podmínka je tak splněna. Žalobce však v podané žalobě zpochybňuje naplnění druhé podmínky, tj., že dopady rozhodnutí žalovaného o neudělení zaměstnanecké karty do soukromého a rodinného života žalobce jsou přiměřené důvodu pro její neudělení.

14. Podle § 174a odst. 1 ZPC správní orgán při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.
15. Právě citované ustanovení je odrazem čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se dopadů vyhoštění cizinců z důvodu jejich protiprávního (trestného) jednání do jejich rodinného života, kterou soud shrnul např. v rozsudku velkého senátu ze dne 18. 10. 2006 ve věci *Üner proti Nizozemí*, stížnost č. 46410/99, body 54-60. V nyní projednávané věci sice nejde o vyhoštění žalobce, nicméně ZPC v citovaném § 56 odst. 2 písm. a) ukládá žalovanému, aby se přesto přiměřeností dopadu žalovaného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce zabýval. V souladu s § 174a odst. 1 ZPC věta druhá je přitom na žalobci, aby sám předložil tvrzení, z nichž nepřiměřené dopady vyplývají.
16. Žalobce v podstatné části žaloby argumentuje tím, že je manželem české občanky, s níž má nezletilou dceru. Konkrétně vztah s dcerou považuje v důsledku rozhodnutí žalovaného za ohrožený. Tvrdí tedy, že rozhodnutí žalovaného má nepřiměřený dopad do jeho rodinného života. Žalovaný je naopak toho názoru, že žalobce s manželkou a dcerou od roku 2016 nežije, a tudíž žalovaným rozhodnutím do jeho rodinného života zasaženo nebylo.
17. Pro posouzení této části žaloby je předně klíčová otázka, zda v případě žalobce lze hovořit o rodinném životě s manželkou a dcerou. Evropský soud pro lidská práva v zásadě vychází z toho, že užívání vzájemné společnosti mezi dítětem a rodičem představuje základní prvek „rodinného života“ ve smyslu článku 8 Úmluvy, i když se vztah mezi rodiči rozpadl (rozsudek ze dne 30. 6. 2020 ve věci *Ilya Lyapin proti Rusku*, stížnost č. 70879/11, bod 44). Současně je ovšem dle soudu existence či neexistence „rodinného života“ ve smyslu článku 8 otázkou skutkovou (*question of fact*). Odpověď na ni závisí na tom, zda v praxi reálně existují úzké osobní vazby mezi členy rodiny (rozsudek velkého senátu ze dne 24. 1. 2017 ve věci *Paradiso a Campanelli proti Itálii*, stížnost č. 25358/12, bod 140).
18. Ze zjištění žalovaného ve vedených správních řízeních vyplývá, že žalobce dne 8. 2. 2012 uzavřel manželství s J. P. a dne X se jim narodila dcera V. U. P. To byl ostatně i důvod, proč byl žalobci dne 13. 7. 2015 žalobci povolen přechodný pobyt na území jako rodinnému příslušníkovi J. P. Žalobce s manželkou a dcerou žili ve společné domácnosti ve Znojmě. Na konci roku 2016 však došlo k tomu, že manželka s dcerou od žalobce odešla. Žalobce za pomoci policie po nich neúspěšně pátral, jejich pobyt se nepodařilo zjistit a policie na konci roku věc odložila. Od té doby žalobce žije sám a o manželce a dceři nemá žádné zprávy, přičemž je možné, že žijí v cizině.
19. Žalobce tedy *de iure* zůstává manželem české občanky a otcem nezletilého dítěte s českým občanstvím. O reálném rodinném životě ve smyslu čl. 8 úmluvy však v jeho případě hovořit

nelze. Účelem čl. 8 (a stejně tak i § 174a odst. 1 ZPC) totiž není ochrana formálních svazků, v nichž žádné skutečné úzké osobní vazby nejsou přítomny. Jednání manželky a dcery žalobce nelze hodnotit jinak než jako vyjádření vůle se s žalobcem nestýkat a nevytvářet dále rodinu. K odloučení došlo v době, kdy dceři žalobce byly čtyři roky, a v době rozhodnutí žalovaného trvalo šest let. Žalobce sám pak rezignoval na obnovení rodinného soužití a nevyvíjí v tomto směru žádnou aktivitu. Jeho tvrzení v žalobě, že pátrání po své rodině nevzdal a snažil se je bezúspěšně vyhledat, je zcela obecné a ničím nedoložené. Žalobce netvrdí, že by věc jakkoliv řešil s orgánem sociálně právní ochrany dětí, opatrovnickým soudem, případně Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Právě řečeným soud nezpochybňuje manželský závazek žalobce ani práva a povinnosti spojená s jeho rodičovskou odpovědností. Jestliže však žalobce sedm let svá manželská a rodičovská práva a povinnosti nerealizoval, nemůže si nyní věrohodně stěžovat na to, že je mu do výkonu těchto práv a povinností zasahováno žalovaným rozhodnutím. K tomu soud poukazuje na koncept tzv. „pasivního rodiče“, který nemůže být dotčen na svém právu ve smyslu čl. 8 Úmluvy, pokud se sám nesnaží o obnovení kontaktu s dítětem a v důsledku uplynutí dlouhé doby dojde k vymizení nebo zpřetrhání vzájemných vazeb (srov. citovaný rozsudek ve věci *Ilya Lyapin proti Rusku*, bod 54).

20. Lze tedy uzavřít, že intenzita rodinných vazeb žalobce je natolik slabá, že dopad neudělení zaměstnanecké karty z důvodu spáchání trestného činu do rodinného života žalobce nelze považovat za nepřiměřený. Z hlediska izolovaného posouzení povahy a pevnosti rodinných vztahů žalobce tedy rozhodnutí žalovaného obстоjí.
21. Ke zcela jinému závěru ovšem soud dospěl ohledně dalších okolností, které má žalovaný dle § 174a odst. 1 ZPC posuzovat. Žalovaný totiž k nim fakticky uvedl pouze to, že žalobce na území České republiky pobýval výrazně menší část svého života, a tudíž neexistuje žádná vážnější překážka pro to, aby se opět integroval v prostředí Nigerijské federativní republiky. Žalovaný tedy vzal v potaz (a to ještě velmi rámcově) pouze délku pobytu žalobce na území. Nijak se nevyjádřil k věku, zdravotnímu stavu, ekonomickým poměrům a společenským a kulturním vazbám žalobce navázaným na území České republiky a k intenzitě vazeb žalobce k Nigerijské federativní republice. Jen obecně se rovněž vyjádřil k otázce druhu a závažnosti protiprávního jednání žalobce – v podstatě uvedl pouze to, že jde o trestný čin, přičemž trestní normy chrání ty nejzákladnější hodnoty. Tento závěr je sice pravdivý, nicméně ZPC ukládá žalovanému posuzovat přiměřenost dopadů konkrétního důvodu neudělení zaměstnanecké karty do života žalobce. Žalovaný tak je povinen zvážit, zda jednorázový prodej 3,5 g kokainu je skutečně natolik závažným proviněním, že je na místě zaměstnaneckou kartu neudělit, a to právě s ohledem na další okolnosti věci (délka pobytu, věk, zdravotní stav, ekonomické poměry atd.), které konkrétně vůbec neposuzoval. V souladu s kritérii v rozsudku *Üner* je přitom povinen zvážit též to, jaká doba od spáchání protiprávního jednání uplynula a jak se žalobce v této době choval.
22. Soud právě řečeným nezpochybňuje informační povinnost žalobce zakotvenou v § 174a odst. 1 věta druhá ZPC. Tu ovšem nelze vykládat tak, že je cizinec povinen vždy výslovně označit důvody podstatné pro posouzení přiměřenosti případného neudělení pobytového oprávnění. Rozhodné skutečnosti totiž může mít žalovaný k dispozici z jiných podání cizince případně ze svých vlastních šetření. Sama okolnost, že cizinec se ve smyslu § 174a odst. 1 věta druhá ZPC konkrétně nevyjádřil, nezabývá žalovaného povinností se s kritérii obsaženými v tomto ustanovení vypořádat.

23. V projednávané věci přitom žalovaný měl k dispozici celou škálu údajů o žalobci vyplývajících ze samotné žádosti a jejích příloh. Obstaral si též trestní příkaz a výpis z rejstříku trestů. Rovněž vycházel ze spisu sp. zn. OAM-121540/MC-2020, v němž byl mimo jiné obsažen protokol o výsledku žalobce (žalovaný jej přímo zmiňuje ve svém rozhodnutí), kde žalobce poměrně podrobně popisuje své poměry v ČR i v Nigérii a vyjadřuje se též k trestnému činu. Tyto informace se v rozhodnutí žalovaného nijak neodrazily.
24. Soud proto uzavírá, že rozhodnutí žalovaného je v této části nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Tuto vadu přitom žalovaný nemůže napravit až ve vyjádření k žalobě, kde k některým kritériím dle § 174a odst. 1 ZPC konkrétně argumentuje. Pro nadbytečnost pak soud neprováděl žalobcem navržené důkazy. Řada z nich byla obsahem správních spisů, jimiž se důkaz neprovádí. Zbývající pak s ohledem na shledanou nepřezkoumatelnost nebylo nutno provádět; ostatně podstatná z nich vyplývající skutečnost, totiž že žalobce po své manželce a dceři v roce 2017 bezvysledně pátral, ani nebyla mezi účastníky řízení sporná.

VI. Závěr a náklady řízení

25. Vzhledem k tomu, že soud shledal námitky žalobce důvodnými, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 1, 4 a 5 s. ř. s.). Jelikož důvodem zrušení správního rozhodnutí byla nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí, rozhodl soud o žalobě bez nařízení jednání (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.)
26. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
27. Žalobce dosáhl v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce jsou tvořeny odměnou jeho zástupkyně za pět úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, dvě porady s klientem dne 21. 7. 2022 a 24. 9. 2022, vyjádření ke kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. a), c) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přičemž mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí částku 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Soud též žalobci přiznal náhradu za odměnu jeho zástupkyně v poloviční výši za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě (a to včetně jeho doplnění k výzvě soudu) dle § 11 odst. 2 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu. Soud naopak žalobci nepřiznal náhradu odměny jeho zástupkyně za úkon spočívající v poradě s klientem dne 3. 6. 2022, neboť dle obsahu jde o první poradou s klientem, jež je zahrnuta v převzetí a přípravě zastoupení, ani za úkon spočívající v poradě s klientem dne 21. 9. 2022, neboť se obsahově téměř shoduje s poradou dne 14. 9. 2022 a soud má důvodné pochybnosti, že trvala tři hodiny. Konečně soud nepřiznal žalobci ani náhradu odměny jeho zástupkyně za úkon spočívající v dotazu žalovanému ze dne 14. 9. 2022, neboť se soudním řízením nijak přímo nespojují. Dále žalobci náleží náhrada hotových výdajů jeho zástupkyně v paušální výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl zaplacené soudní poplatky za žalobu ve výši 3 000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč. Celkem tedy žalobci na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 22 850 Kč. Soud žalovanému uložil zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupkyně žalobce v přiměřené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 16. května 2023

JUDr. Zuzana Bystřická v. r.
předsedkyně senátu